

БОЗОР ШАРОИТИДА МАРКЕТИНГНИНГ АҲАМИЯТИ ВА МАРКЕТИНГ ТУРЛАРИ

*Наманган вилояти Чуст тумани 2-сон техникуми Бизнес асослари
фани Укитувчиси*

Аминова Нигора Якубджановна

Аннотация: Ушбу мақолада бозор иқтисодиёти шароитида маркетингнинг ўрни ва аҳамияти, унинг асосий вазифалари ҳамда маркетинг турлари таҳлил қилинган. Шунингдек, корхоналар фаолиятида маркетинг стратегияларининг аҳамияти ва уларнинг рақобатбардошликни оширишдаги роли ёритилган.

Калит сўзлар: маркетинг, бозор иқтисодиёти, талаб ва таклиф, рақобат, стратегия, истеъмолчи, реклама

Кириш

Бугунги кунда бозор иқтисодиёти шароитида корхоналар фаолияти самарадорлигини таъминлашда маркетинг муҳим аҳамият касб этади. Маркетинг – бу нафақат товар ёки хизматни сотиш, балки истеъмолчилар эҳтиёжини ўрганиш ва қондиришга қаратилган комплекс фаолиятдир.

Бозор муносабатлари ривожланган сари корхоналар ўртасида рақобат кучайиб бормоқда. Шу сабабли маркетингни тўғри ташкил этиш корхонанинг муваффақиятини белгилайди.

Маркетингнинг аҳамияти

Маркетингнинг асосий аҳамияти куйидагиларда намоён бўлади:

Биринчидан, маркетинг орқали корхона бозордаги талаб ва таклифни ўрганади. Бу эса маҳсулотни тўғри режалаштиришга ёрдам беради.

Иккинчидан, маркетинг истеъмолчиларнинг эҳтиёж ва хоҳишларини аниқлаш имконини беради. Натижада корхона бозорга мос маҳсулот ишлаб чиқаради.

Учинчидан, маркетинг корхонанинг рақобатбардошлигини оширади. Рақобат муҳитида самарали маркетинг стратегиясига эга бўлган корхона устунликка эришади.

Тўртинчидан, маркетинг орқали товар ва хизматларни тарғиб қилиш, реклама қилиш ва сотиш жараёни самарали ташкил этилади.

Бешинчидан, маркетинг корхона фойдасини оширишга хизмат қилади. Чунки тўғри маркетинг орқали сотув ҳажми ортади.

Маркетинг турлари

Маркетинг бир нечта турларга бўлинади. Улар қуйидагилар:

1. Анъанавий маркетинг

Бу турда асосий эътибор товарни ишлаб чиқариш ва уни сотишга қаратилган. Истеъмолчи эҳтиёжлари иккинчи даражада бўлади.

2. Замоनावий маркетинг

Бу маркетинг турида асосий эътибор истеъмолчи эҳтиёжларига қаратилган. Корхона маҳсулотни бозор талабига мослаб ишлаб чиқаради.

3. Ижтимоий маркетинг

Ижтимоий маркетинг жамият манфаатларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. Бу турда нафақат фойда, балки ижтимоий масъулият ҳам муҳим.

4. Рақамли маркетинг (Digital marketing)

Интернет ва ахборот технологиялари орқали амалга ошириладиган маркетинг тури. Бунга ижтимоий тармоқлар, веб-сайтлар ва онлайн реклама киради.

5. Халқаро маркетинг

Бу турда корхона ўз маҳсулотини халқаро бозорда сотишга ҳаракат қилади. Бу ерда турли мамлакатлар талаблари ва маданияти ҳисобга олинади.

6. Инновацион маркетинг

Янги ғоялар ва технологияларга асосланган маркетинг тури бўлиб, бозорга янги маҳсулотларни олиб чиқишни назарда тутади.

Маркетинг стратегияларининг аҳамияти

Маркетинг стратегияси корхонанинг узоқ муддатли ривожланиш режасини белгилайди. Тўғри ишлаб чиқилган стратегия:

бозор улушини оширади

рақобатда устунлик беради

бренд қийматини оширади

истеъмолчилар ишончини мустаҳкамлайди

Маркетинг стратегияси ишлаб чиқишда бозор таҳлили, рақобатчиларни ўрганиш ва истеъмолчилар хатти-ҳаракатини таҳлил қилиш муҳим аҳамиятга эга.

Хулоса

Хулоса қилиб айтганда, бозор иқтисодиёти шароитида маркетинг корхоналар фаолиятининг ажралмас қисми ҳисобланади. У корхонанинг рақобатбардошлигини таъминлаш, фойдани ошириш ва бозорда мустаҳкам ўрин эгаллашга хизмат қилади.

Маркетинг турларини тўғри танлаш ва самарали қўллаш орқали ҳар қандай корхона ўз фаолиятини янада ривожлантириши мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар

Котлер Ф. “Маркетинг асослари”

Абдуллаев Ё. “Маркетинг назарияси ва амалиёти”

Каримов И.А. “Бозор иқтисодиётига ўтиш тамойиллари”

Интернет манбалари (www.google.com, www.marketing.uz)